

ИРГИДИЗИ ГРЕНДЕЛЬ

ՕՐԵՆՔՆ ՎԱՐԵՇՆ ԲԵՆԿՈՒԹՅՈՒՆ, ԵՒ ՏԵԽԵՑՄԱՆ

ԿՈՄԱՆԴԱԿՈՒՊՈՒՅ

30 Ապահովելու

Ամսուս 21 ին իրիկվան դէմ հասաւ հոս Փէրտիւնանտ ըսված շողենաւը շատ հարկաւոր լուրիրով ու բերաւ ‘Եռիքի պէյը’ Արքիտու Մուստաֆայ փաշային Խափուքեաշեասին . Նաև գոշնակից տէրութեանց նաւերուն բռնած եղիպատական Փոխաթային մէջի օֆիչիաները : Աս շողենաւով իմաշնաք ևս՝ որ եղիպատայիները զարնըլիր են , ամմէն տեղ ուր որ հանդիպեր են , ցամաքը եղած գաշնակից տէրութիւններուն զօրացը : Հայֆա և Ասուր քաղաքները առնըլած են . Այտայի վրայ յարձկիցցաւ և առաքանիմը ժամաւ մէջ Քոմմատոր ‘Ասրիէն’ , Ջետիկոս Արշիգուբանին օգնութեամբը : Խնկիկիզի , աւստրիայի և տա՞ն’ այ զօրքերը , ամմէն տեղ ցըցույին իրենց կորիճութիւնը . Այտաք քաղաքին վրայ յարձկիվելու ատենը , Ֆետերիկոս իշխանազանը շատ երեկի քաջութիւն ցըցուց . մէկ օֆիչենլ մը զարնըլիցցաւ և մեռաւ իր քոլը . բերդին մէջ մանալու ատենը , փոքրիկ պատմը վլաւ ասոր վրայ որ թաղվեցաւ քարի կոտորվանքներուն տակը . բայց ամենեին չի վասերով , ելաւ ու փոչիով ծած կըված ասած դնաց սուրբը Ճեռքը սիրտ տալով իր զօրքերուն :

Աս որ տեսան հետը եղաղ զօբերը՝ ալ աւելի
սիրտ առնելով, զարմանալի ուժով ծեծկը լցան .
Քաջ կը տեսնըլէր՝ որ Քայլո Աշգիդուքսին արու-
նը, (որու համար կրուէր Գօնս սփառութէն, թէ Վարս-
դրիայի պինտ երևե ի Ճէսէռարն է, և անոր ամիշ-
նէն քաջասիրտ զինուրը) կը եռար աս ծաղկահաստակ
իշխանին երակներուն մէջ :

Բանասիրական յորդոր՝ ու մեր տղի մայր գպրաւ առնելուներուն վրայ ծանօթութիւն :

Եեղաղիտութիւնը և ուսումնափրութիւնը , արյինքը՝
լուսաւորեալ աղջերուն լիզուն զիտուալ , ու կերպ
կերպ աղատական արհեստներ սորվելո՛ հարկաւոր և ամբ
մէն կովման է օգտակար ըլլալը լաւ կը ճանիչնայ հիմայ
մեր աղջը . մանաւանդ թէ՛ քիչ տարվան մէջ ընկերա
կան կացութեան վրայով եղած բարոյական փոփոխու
թիւնը քննելով անսպատճառ կը պարտաւորինք մեր զա
ւակիներւան բաւական կը թուլաւթեանը , ու հարկաւոր ե
ղած զիտութիւնները սորվեցնելու տարու անսնոց : որով
կարող ըլլան ատենին , իրենց ձեւոք բերած զիտութիւնը
ներալո՛ աղատ ըլլալ կերպ կերպ աշխարհ հային ճախոր
դութիւններէն , ու իրենց ապրուսալ հոդալով՝ երջանիկը
և հանդիսատ կեանք վարելու կառողութիւն ունինան :

Ա ապա զամաք վը միլու զարսլու խթան ուստանա :
Ա ասն զի կը տեսնանք որ ամմէն մարդ Օսմանեան
մեծազօր Տէրութեան մարդասէր ինսամքովը , օրէօր լուսա-
ռորվելու վրայ է ու զիտուններուն յարդը կեւհնայ կոր .

Իպրահիմ փաշան Շեղային Խլիման ըսված
տեղն է, Պէրութէն 13 ժամ հեռու, 7=8 հազար
դորբուլ և իր աջ կողմը ունի Օսման փաշային փոք-
րիկ գունդը, ու ձախ կողմը ուրիշ փոքրիկ գունդ
մը շուրջ 1200 հոգի, որու չէ յին (Օսման փաշան կը
հրամայէ : Եղիպատոսի զօրքերէն ամեն օր շատ մարդ
կը փախչէ . աս փախստականները, ինչպէս և լեռ-
նաբնակներն ալ որոնց մինչեւ հիմայ 16,000 հրա-
յան (թիւֆէնկ) արված է Եղիպատոսի կառավարու-
թիւնը , օրէ օր կուգան դաշնակիցներուն կողմը
կանցնին :

Ենիկելիզ և. Աւտորիացի ամիրաները՝ լսելով որ
Խորահիմ փաշան միտք ունի գաշնակիցներուն բա-
նակին լրայ յարձակվելու, հարկաւոր եղած պատ-
րաստութիւնները ըրին . մեծ և փոքր նաև երը ա-
նանել տեղմը կեցուցին՝ որ իրենց թնդանօթներովը
կրնան պաշտպանել ցամաքի բանակը :

—Գաղղիական շողենաւը լիքրադ անունով, ամ-
սուս 21 ին հասաւ հոս, 9 ին թուլոնէն եւած եր .
Կըսկի թէ՛ Մէ՛ Հէ՛ Աւելի համար միջնորդութեան
գիր մը բերած ըլլայ . բայց տառյզը չենք զիտեր :

—Զօրաց զունդերը՝ միշտ շարժման մէջ են .
Յահիրի Պահիրի շողենաւը՝ ամսուս 18 ին Ճամբայ
եւաւ հազար զինուորով, քանի մը վաճառականի նա-
վիր ալ բանած է Տէրութիւնը, որ մնացած զօր-
ուոր առնել Բառեասան առնեն :

- Կըսկի թէ տեղաց մը փոխ ստուկ առնելու է Տէրութիւնը , սրուն երաշխաւոր (քէֆիլ) պիտի ըլլան Խնկիլիղները :
- Անդակաս խորհուրդ կընեն , արտաքին երաց պաշտօնատարը (խարիճէյի նազըրին) Խնկիլիղի և Հայոցի գեղարդները :

— Ֆեթչի փաշան ու Այիտ փաշան տէրութեան
շղկենսաւերուն մէկը մտնալով՝ Քարապուրուն զացին
մօտերս որ անկողմբը զըսնըլած ածուխի (քէօմիրի)
հանքերը, աչքէ ան ցընեն : Աերասքէր փաշան ալ
սև ծովի նեղուցը եղած բերդերուն այցնլութիւն ընե-
լու զնագ :

— Ձակը լութ է ֆէնտին՝ Ամենքի զրատան պաշտօնատարներէն , որ տէրութեան կողմանէ Ջուննսա զացած ու շատ ատեն կեցած է հոն , Կիպրոս կըղղղին Վուհասը եղաւ , մօտերս Ճամբայ կելլայ ան կոորդ ենթառու Համբա :

—Վ եշափառ Տէրութիւնը որոշեց որ Առվթան
Պայիկիասի մեծ հրապարակին (մշտանին) մէջ մար-
դութիւն (մշտակու) սիւն մը տնկին , ՚ի յիշատակ բոլոր
առձևական հայութեան առաջակա առաջակա առաջակա առաջակա

անալիստանի սոր բարեկարգութիւննը , և մանաւանդ մուխաթանիրը վէրցունելուն համար , Ոմանքը ըլսեն թէ՝ շատ մեծ ու փառաւոր հանդէս պիտի ըլլա Դամալ զանէն ասաց յիշեալ սիւնը կանգնելու համար :
— Ա էլամի էֆէնտին և Վաղլըմ պէյը՝ որոնք
տիրնէ դացած էին բարձրագոյն Դրամնը հրամանաւ
Դքիփ փաշային ընթացքը քննելու համար , քանի
ըլ օր է որ ետ գարձած են : Վրդարութեան ատեանը
սկսելու է քննել ասոնց բերած լուրերը . ու թէ որ
յիշեալ փաշան յանցանք ունի նէ՛ ձէղանամէին մէջ
բրաման եղած ապահովութեամբ ահատի ապահովի :

— Ա էլամի էֆէնտին Պօլիս դառնալուն պէս՝ ու-
սուի միւսթէշարութեան պաշտօնը տրվին անոր . ուս-
ոի ատեն չանցնելով պիստի երթայ Խլզէթ Ա է հէտ
հայալին քով , որ Ասորեստանի բանակին սպարա-
սկառ (սէռասարեմն) է :

— Պեհպատկան Առքան վերստին կանչել տրվաւ.

ուստի տպիտութեան արժանաւոր բաժին , անարդանկը
ու քաւորութիւն իր մնայ աստվծեաւ :

Աս հանգերձեալ վիճակին քանի մը զգօնամիտ անձինք շատոնցմէ յառաջատես ըլլալով՝ ազգասէր ողւով խնամք տարին, ու մեր ազգին աղայոցը առաջ երթալուն համար դպրատուններ հաստատեցին, ուր տեղ զրեթէ ձրի՝ կերպ կերպ զիտութիւններ ու արհեստներ կը սորվին :

Վասչին ու երեկոյի գպրատունը հայոց աղջին , անշուշտ Մոսքայու Ճեմարանն է , որու մեծաշուրջ հիմնադիրները աղնուազարմ Խաղաթեանք են , որոնք յիշեալ ուսումնարանին մէջ՝ միշտ 60 աշակերտ հայոց աղջեն ձրի կը սնուցանեն ու կը կրթեն սորվեցընել տալուվ անոնց , հայերէն , ոռւսերէն , գաղղիարէն , գերմաներէն , լատիներէն , պարսկերէն , տաճկերէն . նաև երկրաշափութիւն . աշխարհապրութիւն , մաթեմաթիքա , գեղեցկագրութիւն ; պատկեր հանութիւն և այլն :

Եւ կը հաստատեն թէ՝ աս ուստիմարանին հիմնադր-
բութենէն մինչև հիմայ 500 բարեկիրթ աշկեցաներ գուրս
եղած են, որոնք հոն սորված ազատական արհեստնե-
րուն ու եկածականութեան միջնորդ առաջնական պա-

առնի մէջ կը դանըլին չիմայ ու նշաններ առած են
ուստի վասնելու :

Հրկուորդ կարգը կը դատվին . Բատուայու և Վե-
ստիկի Ուաֆայելեան և Մուրատեան դպրա-
ռունները , որոնց հանդուցեալ աղքասէր Հիմնադիրնե-
ւուն ալ անչափ երախտազիտութիւն ունի հայոց ազգը :

ս սրկու ուստումաբրանին կառավարութիւնը կայի-
տարեան զիտնական լրոնաւորներուն ձեռքն է , որոնք
երպ կերպ զիտութիւններ և լրգուներ կը սորվեցընեն
այսոց մանիկունքներուն . ուստի շատ յօյս ունինք որ՝ ա-
նանկ Հայրենասէր և զիտուն Վարդապետներուն գաս-
իաբակութեամբը , մօտ օրերս ան գպրատուններէն ալ-
թահանաւոր պատուղներ կը յառաջանան :

Ղըրորդ՝ Կալկաթայի մարդասիրական դպրատունն է։
Ասկից թէպէտ և շատ հեռու ենք . բայց մեր ազնուա-
ան բարեկամ պարօն Պ. Պ. Ղազարովինի ազգասիրու-
թեամբը որ Վ ենեստիկ կըբնասկի, ամմէն տարի կընդունինք
իշխալ ուսումնաբանին քննութեան արարած թուղթը .
որ տեղ կը տեսնանք որ՝ Հայազգի. տղաքը բաւականա-
էս առաջ գացած են, հայեցէն, անդղիարէն, և ու-

ԱՐԵՎԱԴՅՈՒՆ ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ

եղիպատական ըսված մողութեան , որ պալատին տիկ-
նաց առջև իր ձեռքի արագութեամբը , զարմանալի
խաղեր ձեացնելով՝ շատ զուարձութիւն տըլաւ ա-
նոնց ու Աքբան ալ իր հոճութիւնը ցըցուց աս վար-
պետին , ծանրապին ընծայ մը խրկելով անոր :

— Այսիւ Փօրմիւս Հանովրացի Ճէնէռալին ,
որ Ճոնի է Հիմայ , Ֆէրիդութիւն տըլաւ բարձրա-
գոյն Դուռը . իր աստիճանին պըռլանդ նշանը
կընդունի մօտերս , որ տաճկաց բանակի մէկ մասին
հրամայէ :

Առաջին օտարականն է աս , որ օսմանեան բաւնակին մէջ՝ ասանիլ պատույ հասաւ :

Վ ուօլքը նաւագետն ալ (որ թէպէտ օս-
մանեան Տէրութեանը կը ծառոյէր , նաւահանդէ-
սին (տօնանմային) խորհրդականի պաշտօնով , առա-
ջին հրամանատարը եղաւ , Ասորեստանի կողմերը ե-
ղած տաճկաց նաւերուն :

— Ուստաց պատերազմական շոգենաւոր և լադուալ ֆօլքո անունով, որ Պօլիս կը կենար, քանի մը օրէն ետև Պէրութ պիտի երթայ, վերսակն հօն տանելու համար յիշեալ Աէլամի էֆէնալին՝ որ լազէթ Վէհմէտ փաշալին Վիւսէշար եղաւ։ Աս շոգենաւոր՝ 5,000 թիւքէնկ ալ պիտի տանի տաճկաց բանակը նաև, չորս տէրութիւններուն հիւպասոսները (գօնսօնները) որոնք հեռացած են Վղէքսանդրիային, Պօլիս բերելու է :

— Անցած շաբաթ օրը , ժամ 3 ին՝ թնդանոթները աւետիս տըլին , վեհափառ Արքային աղջիկ զալակի մը ծրնանիլը : Արքունական գանձապետը զնաց նույն փոխարքային (սատրաղամին) , և ուրիշ քրան մեծերուն աւետիս տալու . և որովհետեւ նոյն օրը լըմիցած ու բացված էր բարեկիշտանակ Առողջան Մահմուտի փառաւոր շերիմը (թիւլպէն) , դրան մեծերը հոն գացին , Արքան ալ կէս օրվան մօտ եւաւ ու չոն գանձվեցաւ սովորական աղօթքին առենք :

Աս իշխանուհին ծննդեանը համար եղած հանէսը և լուսաւորութիւնը երկուշաբթի իրիկուն վերացաւ :

ԵՐԱՎԵՐ

Աւտորիացոց պատերազմական ըստենաւը Մաշ-
րիա Աննա ըսլած, անցեալ օր հասաւ մեր նա-
և հանգիստը: Չորս օր է որ Պէրութէն ելեր է

Չորրորդ՝ Կոստանդնուպոլիսի փառաշխն ձևմարաննէ, որ ազնուաշուք Ամիրաները հայրական զթութեամբ աղջին առաջ երթալուն հոգ տանելով՝ շատ ժամանակ չէ որ շինել տրվին Խւսկիւտար, բաւական ստակի ծախրը ընելով: Խւստի կը յուսանի թէ օրէ օր հարկաւոր զիւտութիւնները հոն ալ կը ծաղկին . թէպէտ հիմակուհիւմայ եւրոպական լըզաց համար վարժապետ չիկայ կը-սեն, բայց աներիկայ ենք, որ քիչ ժամանակէ ետե աս հարկաւոր ուսմանը ևս հոգ կը տանին :

Հինգերը ու մասնաւունը՝ մարդկան մասնաւունը՝ առ Արքական
Կերպու վեց եալի սկզբանին աղջասէր հօգովութեամբ քա-
հաստատվեցաւ, ու շատ բարեկարգութիւններով կը
յառաջանար կոր. բայց կը ցաւինք որ՝ յիշեալ Արքակա-
նին ան կողմէնէն հեռանալէն ետեւ, աս գովատան բա-
րեկարգութիւնը հաստատ չըմնաց : Աական մարդկան մասնաւունը
հայերուն ուսումնամիբութեամնը վրայ յոյսերնիս շատ
է. ուստի չենք երկբայիր որ կը կին չող կը տանին ա-
ռաջքի կատարելութեամ վիճակը բերել իրենց դպրա-
տունը, որով ուրիշ հայոց գովատուններուն բարեկար-
գութեամն ետ չը մնայ :

ու դաշնակիցներուն համար շատ ազէկ լուրեր կուտայ : Խպրահիւր փաշան Ճապալիէն ելեր Պէտակին զայեր է 4,000 հազիսլ : Աս շարժմանը պատճառը՝ իր զօրքերուն օրէ օր պակաեին է , ու բոլոր տիքը եղած մեծ վրտանքները : Ալիքյան փաշան՝ միշտ Պէրութի մասերն է , ու իր հրամանին տակը եղած զօրքերուն թիւը՝ շողենաւին ելալու ատենը կը հասնեին Յ հազար հոգիի : Խպրահիւր փաշան եռքաշվելու ստիպեր է Օսման փաշային զարդընելուն համար , որ իր աջ գին կը պաշտպանէր :

Անցած ամսու 22 ին , լեռնականները՝ շէլս ֆը-
ռանսի անուն իրնց զիտով , որու հետ կամ պէ-
տի որդուց մէկնու միաբանած էր , յարձը լիցաւ-
(Սաման փաշայի վրայ , որ առաջի բերանը գիտացաւ
այց շատ չանցաւ քոյոր իր զօրքը՝ սկսան փախչի-
նիքն աղ անոնց հետ մէկ տեղ . սմանք ալ կըսեն թէ-
թիւու տեղաց ռաստիկ խոցված է :

Ասոր Հանար. Հեռացաւ Մաւլքութիւնի բանակէն
պատերազմական սրաշաբճները հան ձգելով, իր հրա-
մանին առաջը եղած զինուորներէն մինակ 1000 հզղի
կրցան ինչըզինքնին աղատել ու Պալպէք երթալ :
Ըստքասամնի մերջին աղատամիութիւնէն մինչև
հիմայ, ասանի մեծ յաղթութիւն տեսնըլուծ չէր
800 զերի բռնեցին ու Շունի տարին դաշնակիցներաւն
ամսակը :

Այս կերպով՝ Տիւսիային կողմը և իրանանու ,
Խառապությունն 'ի քամ՝ բոլորովին խալսեցաւ Տիւսի
գիտածոսի զնութեաներուն ձեռքէն :

Վակիվիկի Փոխաթան Գասգօռ անուն , ու աւագրիա-
ան զորվել էր | Խփսիան , Առաք քաղաքի հաւաչանդա-
յին դուռը կ'ցած էին :

Եմիր Պէտքը՝ որու հետ քանիմը օր է որ գաշ-
ակուութիւն ընեւու վրայ էին, մարդ խրկից Խնկի-
կուու ամբողջ սիր Ուզերդ Աթօփֆօրգին և Խզել
Մէհմէտ փաշոյին, թէ պատրաստ է իրաք Հնազան-
եկու թագաւորին, թէ որ իրեն ընչիցը վիսա մը չի-
առացընեն : Վամիրալ առ պայմանը ընդունեցին իս-
ունի : ասկէ ՚ի զատ՝ խօսք տղվին լեռանը կոռավո-
ութիւնը իրեն յանձնելու, թէ որ զրցունէ զիսրը
ախմանաւոյ պաշտպան վեհափառ . Արքոյին իրա-
ութիւններան :

Աշխարհ կը սպասուասովվեր իր երկու տղան
բանիի բանակը իւզկելու ; որ գանձ ալցաց ձեսքը
պատճեղ (ու հիմ) մնան , ու ինքն առ ջամփառ ահ

աի եւսար ասոնց քով զայտ ։ բայց Խոլրահիմ փառ շային հետաճառուն կապատկը ։

Յօսահերի Պահպէ շողենաւը որ Պօլիսէն զօրք կը բերեր , սեպանմբերի 23 ին հասաւ իր տեղը :

Ըստք 25 հաղար Եղիշվուացի կան Վասաշու
մեջ, ու 7 հազար Անթաքես քաղաքը . բայց առ
պինուարներուն սիրու շատ կարած է : Դաշնակից-
ներուն Վարեսաան ելքու լուրի առ երկու բանա-
կը հանելու , առ աւելի զօրքերուն ցրուելու պատ-
ճառ մը ելու . միայն լրտեսներէն վախնալով կը
կենան կար գրօշակիներուն տակը : Աս խեցները կը
տեսնան որ լրտեսները առատք վարձը կանեն , ու
կերնիք շատ առեն է ողջ բնաւ թուալ (էօիւֆէ) ա-
ռած չունեն :

Ա երջապէս աս երկրի հիմնակիւն վիճակը՝ շատ ուղարկելու կընէ բարեգութ Արքային զիտաւորւթեանը՝ Լեսան ապօստամբութեանը, և մանաւանդ չմիր Պէտքի գաջնակցաց քով երթապու կամքը՝ առեն տալու չեն խպահիմ փաշային որ շունչ առ է : Աս առմին անցրելէն գիւրին է գուշակից, որ ձևալը չի կոխած, շատ սասակի պիտի զարնըին յիշալ փաշան, արգէն յոյս չունի որ կարող ըլլալ առ պատառ պահելու, որն որ ամմին կողմէն կը փակ

Վերստին առինք Սայառ քաղաքի առնըլլըւն
Տանգամամնաբար պատմութիւնը . որ առաջին ըստ
հինու կ խովին համաձայն է :

— Երեկ առաւօս Մատամա խոնի զուբոց՝ լուսականութիւնը խոտիւնափղի մարդ մը սպաննած զտան իւ ամսութիւն մէջ, մարդասպանը ո՞վ ըլլալը յայտնի է : Բայց չեն եղիւսայիր, որ տեղւոյս կառավարութիւնը հող կը տանի սպաննողը զտնալու, ու մոր արժանաւոր սպասիծը տալու, քաղաքիս բընակչներուն ասզահովութեանը հումար :

— Տեղոյն Հասան փաշան Պօջիսէն կանչըվեցաւ ,
նոր տեղը Օսման փաշան եկաւ :

— Աս անդամը զիօհսէն եկած շողենաւը , բարձագյոյն Դրանը կողմանէ հրովարտակ բերաւ որ աւելիս կուտայք քաղաքիս բնափլաց , քաղցրագութ Արային որդւոյն Առւթան Մէջէմէտ Մուրատին ծըսնիլը , և կը հրամայէ որ աս ուրախութեան արանաւոր եղած հանդէսը , եօթը օր կատարեն :

Աւստի՛ իրեք օր է ասօր որ սկսան ուրախութիւն ընել նովանօխներ նեաեղով ու , զիշերը շուկաները լուսաբանուի :

www.sabu.org

արքը մէջ :
յաև՝ մեր պարագաւորութիւնէն ետ կը մնանք, թէ որ
հաւացութեան փարսուրին ետեր ձգենք, զովելի ազ-
ասիրութիւնը ան ավանուական Ամբրային, որ մարդա-
էր հոգւով, ուստիմական յառաջադիմութեանը հոգ
անելով հաստատեց անցեաբնիը Կոստանդնուպօլիս
յապեղի մէջ կանոնաւոր վարքատուն մը, քաւական
ուկի իր քաւակին ծախս բնելով . ուր տեղ հայոց արզաքը
երակ կերպ զիսութիւններ ու երովական լեզուներ կը
որվէին : Հիմնադիրին ազգասէր եռանդէն, աշակերտ-
որուն ուսումնական եռանդը ևս այնքան սաստիկ էր,
քիչ ատենի մէջ անշուշտ շատ դիմանական սրտուղներ
ոաջ զալու էին : Բայց ափանո՞ որ անանկ զովելի ու-
ժմարանի շատ քիչ ժամանակ դիմացաւ, ու հոն դրս-
ութող աշակերտուն փափազը սըրտերնուն մէջ մնաց :
ակային աս գերազգութեան առաջը առնելու հնարք
կամ մի արգեօք . յիշեալ Ամբրային աս ազգօգուտ
ործէն ցրտանալուն սրտաձառը իմանալով, ու ազգա-
քական քաջալերութիւն տալով անոր, որ ասանկ բա-
կարդ գարսատունին կառավարութիւնը չի ձևէր . ու

— Մէռքիւր Տըսուապ օրադիրը կըսէ որ՝ “ ՏՔէնիկլ-
քարգէն կը զրեն մեղ թէ փոէնս Ո՞՛թէննիլի ա-
մարանցը եղած խորհուրդները՝ խաղաղութիւնը
վրդովելու համար եղած վակերը Կ Խ Ա Յ Ն կը ցրուեն :
Որուաց աէրաւթիւնը զիսաւըստիւ ասպահովու-
թիւն արված է որ առ զարծոցն մէջ պիտի չի խընդ-
դրէ բնաւ իր օգուածը , ու Կոստանդնուպօլիս մըս-
նալու չէ , թէ որ իր բանակը պէաք ըրմայ՝ Եղիսի-
ացիները ետ քշեսւ համար , Ա Յ Ա Յ Ե Ռ ի փոքր Ա սիս-
անցնելու է . թէ որ Խաղահիւ փաշան Տ րոս լեռը
անդնի , անտառենք դէմ իենայու է անսը : ”

—Քաւուիէ տու լ' կսոսփ ըսված, և օնսոսյի տիպ զարշաբեն օքաղբութեան մէջ կը կարգ անք թէ՛, յուշ լիս 3 | 15 ի գաշնագրութեան զօտութեամբը, թէ պէտ յուսաց զօրքերը պատերազմիու են Եղիսաբայիներուն գէմ փոքր Ըսիայի մէջ, բայց Կոստանդնուպոլիս մանալու չեն : Ասկայն՝ թէ որ մայրաքաղաքը պաշտպանեցու համար հարկաւոր ըլլայ, որ բերքերուն մէջ յուսաց խռոմք մը գանըին, անտեսնը՝ անոնց աեղը աւստրիացի զօրքեր խկոյն գալու են Կոստանդնուպոլիս Խնկիլիզի և Վաստիայի շղկենաւերով” :

Կազմէթ Տօկողութիւն անունով օրագրին մշջը ևս առաջիկ պրոլետէ . „Պետքը սուբյեկտէն եկած զիրհը ըլքը ծանուցանեն թէ՝ Ուսւաց ամիշալը հրաման ուղղաւ , որ 28 եռայարի (իւչ ամկալը) մեծ նաւ դաստիարակութին , ու շուտով միջերկրական ծովը երածան : Ա պատերազմական նաւերը երբոր զան ու լիանան Խնկիլեղի նաւատարմիզին հետ , ան առաջնորդ սիրաց . Աթոփիքորդին հրամանին առկը 40 նաւ ուղարկէ՞ :

Գիտմաման անունով՝ գաղղիարէն օրագրութեան
մէջ կը կարդանկը հետագայ լուրս :

"Փոսնսըղներուն թագաւորը Լուի—ֆիլիփ , երարք Աէն Գլու աւանին մէջ ժաւու կուռար , անոր քութը գնաց Բրուսիայի գետպանը ու յարդական զրուց ներէն յետոյ ըստւ . . Անր , իմ թագաւորս կը հրաշայէն որ ի՞ո կողմանէ իմացնեմ ձեզ վիհանիտութեանը , թէ շատ յոյս ունի՞ որ Հնանսայի և Տչուռիայի մէջ եզած բարեկամութիւնը հաստատ պիտի ննայ , ինտոր Էր նախիլին թագաւորին ատենը . . : Լուի—ֆիլիփ ալ պատասխան արւու թէ՞ . . յիստի շատ կը զարմանամ ձեր թագաւորին մտացը , որ ինձի

տամանակով պարծանք կրնար ըլլու բռոր Հայոց աղջին : Աւստի կաղաքնենք ազգասիրաբար Կոստանդնուպոլիսի բոլոր Վճռուամեծաց Ըմբաները , որ յարգորեն փրառ Խասողեղի գարատան ազգատէր Հիմնագիրը , որ որդին հազ տանի յիշեալ ուսումնաբանին մէջ առաջին արեկարգութիւնները ընկերւ , որ հայոց ազգի մասն ունիքը կարող ըլլան Տարիաւոր եղած երազակատի լիւաններ , և ուրիշ ուսմաններն սորվի : Քանզի աս այսրաբազարին Հայոց բաղնաթեանը հայելով , պէտք է որ 3 կամ 4 մայր գարբատներ ունենայ : Խրիստութեանաց ազգը , որ Պօլսոյ Հայերէն քիչ կը կարծենք , 3 և մեծ դպրատուն ունին : Եսա կ ալ հս գանդիվող բրախ ցիները , որոնք Հայիւ թէ 6000 հազի կրման ըլլու , 3 բարեկ որդ գարբատացն ունին . սուսն մէկը կը անդիմարէն յեղափի համար է , ու միւս երկուքն մէջ զանազան լեզուներ ու գիտութիւններ կը սորվեցնեն ուր տեղ աշտիկաբանները գիշեւով ցերեկով հանիքը մնան :

Աւատի կը յուսանք թէ Խառաջեղի գովրատունին յիշեալ աղնուական հիմնադիրը, մեր աղաւանիքը ու

Հետո ունեցած բարեկամութիւնը հաստատ մնալուն
անհնին նշան մը չի ցըցունէր . վասն զի՞ անանկ
պարմանի մը ստորագրեց որ շատ վեսա կուտայ
ուստանալին . ու բոլոր աշխաղի խաղաղութիւնը՝
ինքնահաճայ Լոռա Քարմէրսթանին պահպառւ
մետանլ յանձնեց , որ շատ չեղթար տակնու վրայ կը-
մէ : «Եմցէստանի օրագրութիւնները ինծի համար
կահն թէ՝ ես ալ միտք ունեցած ըլլամ՝ Լօնտուայի
ուայնաները ընդունելու : Բայց գուն զրէ քու թա-
գաւորդիք որ կը խարիֆ , թէ որ ինքն ալ ասանկ կը-
լործէ : Ես սկսած ցըցունեմ բոլոր երոպայի՛ ֆուն-
դուայ թագաւոր ըլլամ » :

Աւագրիայի գեսալանին ալ աս պատասխանը տրված . Այս կը յուսայի թէ բաւական խոհեմութիւն ունենալով Եւրոպան, աշխարքի խողազութիւնը խաղաղիկ տեղ չի դներ . բայց կը տեսնամ որ շատ խարդիր եմ . ըստ փոքրու Մէծէռոնիկին, թէ ես ասանկ ինչու մինչև չհմայ, որ ինք է Եւրոպայի մէջ ամենէն աւելի բաղաքականութեան (փոկի Միքայիլ) հմատ . առաջ փորձով կը տեսնամ որ աս բանին համար ալ առարված եմ : Ուստի ալ յոյս չունի աշխարքի խաղաղաբեանը վրայ, բանի մը հաւատարմութիւն չունիմ, Քոանհայու սուրէն 'ի զատ :

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏ

15 - 30 *Ulmus laevis* bsp.

Ուկ Ալի փաշան , որ զիւզը կը բնակէր
քանի Ճամանակ է , խիսին Աղեքսանգրիա եկաւ ,
և նոյն օրը թէրսխանէն դնաց . և ան տեղը եղած
ուրծքիրը նայելու ետքը հրաման րաւ որ , 18 մեծ
առ (փաշելո) և 8 ֆոխտթա առաջին կարդի , պատ-
ասարին գուրս ելլակու : Հասելու ես կո հաս-
տատեն թէ յիշեալ փաշան յատուկ մարդ խրը-
ւեց Ասորեստան Խորաչից փաշալին , որ առաջ
գաէ : Մէջմէտ Ալիին առ ընթագրք՝ ամենուն
արմանոր տրվաւ , վասն զի չե՞ն դիտեր ինչ պատճա-
ռի մէկն ՚ի մէկ իրեն առաջքի բանած կանոնէն
գուրս եւաւ , որ պիտի սպասեր թշնամիին իրեն
խօսենալուն . բայց կերեւ թէ մօտիւ Քօյը էն
Աղաքարը համոզեց զփաշայն , որ նաւառութիւնը
գուրս հանելը ետ ձգէ հիմայ :

Ոսկիւ Կալիս գաղղիացի զինուորական Տարասա-
ապեաը (մէջնտիաը) եկաւ հոս անցեալիերը Փը-
անսըղի շոյենաւով՝ Աէջմէտ Էմին ալաշտօնին

մանալըւ . ու հետևեալ օրը՝ Աօսիւ Քօչըլէ
դաղղիացւոյ Քօնսօլզին հետ կաշային ներկայա-
ցաւ , որ շատ սիրով ու բարեկամութեամբ ընդու-
նեց , ու իսկայն յանձնեց անոր՝ բերգերուն ու քա-
լաքին պաշտպանութեան հարկաւոր դորձքերը :

Կերպի թէ՝ գալլէնցուոյ Տէրութիւնը միշտ կը
յորդուէ զՄէհմէտ Ալին, որ չափաւորութիւնը
հեռաքէ չի ձգէ, ու եղիպայելի ընթացքներէն ետ
աշխելով խոհմութեամբ վարդի :

Հայոց կըսեն թէ փառայի՛ն միտքը մէկ երևելի
զործ մը ընելէ քիչ ժամանակի մէջ : Եզդիպատական
կասավալարութիւնը Ա-Ն-Է-Լ-Ի-Պ-Ֆ-Ի գիծ մը հաստատեց
Ա-Ք-Ի-Ա-Յ-Ո-Ւ ու Եզդիպատակ մէջ . աս Ա-Ն-Է-Լ-Ի-Պ-Ֆ-Ի այս-
պին նշանապիլերուն միջայով՝ 5 կամ 6 ժամու մէջ
Ասորեստանէն լուր կառնըվի : Ասկէ ՚ի զատ 10
հազար ուղար պատրաստ են , որոնք պատերազմական
պաշարներ կը տանին ամնէն օր Եզդիպատակն Ասո-
ւետան : Աս Ճամփարգութիւնը 15 կամ 16 օրվան
մէջ կընեն : Քանի որ Ազէքսանդրիա պաշարված
է նաւահանգիստաը շատ կը բանի . 40 նաւէն աւելի
ճնփեղէն (զահրէ) կը բեռնաւորեն , նոյնչափ թիւ-
ով նաւեր՝ անցեալ օրերը բեռնաւորված նաւա-
հանգիստէն գուրս ելան , շատը Եւրոպայ դացին .
անկ Կոստանդնուպոլիս զացով քիչ է : Յորենին
ինը միշտ 51 զուռուշ է արտէպոլ . գարիինը՝ 31 .
ու բակացինը՝ 41 զուռուշ :

Օրածուկ խորհուրդ եղած էր եղիսպացւոյ մէջ
որ 6 մեծ նաւ ու քանի մը փոխաթա յանկարծակի
լըսն , ու նաւաշնորդիստը երկաթի վրայ եղած . երկու
նկիղեղի մծ նաւերը բանեն . բայց աս նաւերուն
հրամանատարները ժամանակին լուր առնելով՝ շու-
ռով մը առագաստեցին , ու գուփս ելան Եղիսպոսի-
աւերը սպասելու համար :

(Կ)սմանեան օֆիցիալները՝ տաճկաց նաւատորմիղէն տօնանմայէն) դուրս հանելէն եարը , մնացեալ զօրքերը բաժնըլվեցան հասարակապէս բոլոր պատեշագալական նաւերուն մէջ . ուստի հիմայ մէկ մասը ուսմանցի է , ու երկու մասը եզրապացի են նաւեռնեւն մէջ :

— Տէրութեան շողենաւը թատիրի Պահրի ըսված՝
Ալերութէն Եզմիր գալու երեկ, հետագայ լուրերը
աս առաւօտ առինք :

Անցած ամսու 28 ին գաշնակիցները մտեր են Պէտք , և զտեր են քաղաքին մէջ 20 կտոր թնդասօթ : Այլէլյան փաշային գունդը՝ որ 3000 հոգի

ողիտութեան մէջ էին հիմակվան զիտուն և հարուստ պղերը . ի՞նչ բարեարոսական զործերու ձեռք չէին արներ , որոնց պատճառը տփութիւնն էր միայն :

Կարողուս թ վոահսըզի թագաւորին ատենը , այն-
ուհի պահպանութեան մաք կա ան չէ չէ կա ան

ալի տղիտուութեան մէջ էին Փոանսուզլիները , ու կյու
ախտանձաւորութիւն մը ունեին կրօնիք . (որն որ տըզի-
ութենէ առաջ կուզայ) մինչ զի՝ 1572 օգոստոս
5 ին , Առքը Բարդուղիմէու առաքեցն ածնախըմ-
ութեան օրը , վազեցին Փարէզցիք իբենց պարկեշտ
աղաքացացիներուն վրան , ու սոսկալի կատաղութեամբ ,
արկին մեռցուցին , պատուհաններէն վար նետեցին ,
արդ ու բուրդ ըրին բազմաթիւ ժողովուրդ . պատճա-
ը աս էր որ պատարագ տեսնառու չէին երթար անոնք
նոր աղանդներու վարդապետութիւնը ընդունէր էին :
աև ինքը Կարուս թաղաւորն ալ աս կոտորածը ը-
ողներուն սիրտ տալավ , ժուու կուզար ու կը զըմար-
հանար տեսնալով աս սոսկալի տեսարանը . երբոր իր
դաշտասականներուն մէկը ըստ որ ետ գառնայ գիերուն
լէշերուն) գէշ հոտը շառնէ , պատասխան տըլաւ .
մեռած թշնամին ոհն անուշ ես հոտի “:

ին, մեծ մասը դաշնակիցներուն ձեռքը գերի ինկած էն . ու յիշեալ ֆաշան ներսի կողմերը քաշվեր է : Կոյն օրը՝ ուրիշ ծեծ մըն ալելից է եղիպտացւոց և դաշնակիցներուն մէջ : Խալբահիմ փաշյին և Հասան փաշյին հրամանին տակը եւ զած զօրքերը սաստիկ զալմրվերն ։ դաշնակիցներէն հոգի միայն մեռեր է, 30-40 ալ վիրաւոր վեր են : Հազիւթէ կրցեր է Խալբահիմ փաշան քանի մը հոգիով փախչել, իր պատերազմական բոլոր ունեցած սլաշարները և գէնքերը իր թշնամիներուն ձգելով . նաև աս փաշյին ընդհանուր սպարապետութեան (սէրասքէրութեան) զբօշակը Խալբահիմ պահէրի շոգենաւին մէջն է :

Խնկիլիզու քոռորդուլ լսված մեծ նաւը, և ու մանցիի Աշէլո մը, Շ'ունիի առջեւը կեցած էին . ուսկից Գոլխաթա մը ճամբայ ելլալու կը պատրաստքեր 1000 գերիով, որ Պօլիս տանի :

Խնկիլիզու նաւերը՝ որ Վ.քեայի կողմն էին, ալ կոծութեան պատճառառվեի մը հեռացան անկէց :

Հօճը հազարապետը, որ Խնկիլիզի տէրութեան կողմանէ Աղէքամնդրիցի մեծ դօնսովն է . Խալբահիմ պահէրի շոգենաւին մէջն էր . հէտն ալ 120 գերի եղած եղիպտացի օֆիշնալներ կոյին . յիշեալ շոգենաւը երեկ գիշեր ճամբայ ելաւ Պօլիս երթալու համար :

Սայսայ բարաքը մեծ ջանքավ ամբըցնելու վրայ են դաշնակիցները . անսանկ որ 15,000 հոգիով բանակ մը կրնար հիմայ տիրել անոր :

Սեպտեմբեր 30 ին՝ Կմիլը Պէշերը Սայսայ հասաւ . հետուեալ օրը՝ Խնկիլիզու ամիրալը ելկու շոգենաւ իրկեց . որ երթան պէտութ բերեն զինքը, իր ընտանիքը և ծաւաները, որոնք իբր հարիւր հոգի են :

Դաշնակիցներուն բանակը Շ'ունիէն ելաւ որ Պէրութ երթայ, ուր տեղ ամմէն օր Պօլիսէն ալ զօրք կորպայ : Իսպայ աս յաղթութեան մէջ յաւալի գիպուտած մը պատահէցաւ . Դպրէթ Վէհմէտ փաշան իր զօրքերուն ուրախութեանը մանակից ըլլալ ուղելով, քաշեց փիշտովը որ պարապէ դէպէ ՚ի օդը, բայց կրակ չաւաւ ու երբոր կուղէր տէլլը զինէլ, ձիւ ուն վրայի եղած նուպուրին մէջը, յանկարծ պարապվեցաւ փիշտովը, ու գիտակը սրունդին մէկ կողմէն մէկալը անցաւ : Կըսն թէ շատ վոանդաւոր է վէրքը:

ԳՈՒՅՆԱԾԵ

Փարիզ, սեպտեմբեր 15 : Դեռ հաստատ չենք գիտեր թէ պատերազմ ըլլալու է թէ ո՞չ . շատ գըժարէ աս բանին ստոյգը գիտնալ . վասն զի՞նչ որ աչքով կը տեսնանք, ամմէնն ալ մէկոմէկու հակառակ են : Ո՞էկ կողմէն կառավարութիւնը հրաման կընէ որ Փարիզ քաղաքը պարախամներով ամրացը նէն, ու ասոր համար 100 միլիոն ֆունք պիտի առ նէ թագաւորական գանձէն . ասկէց կերենայ որ պատերազմ ըլլալու է : Միւս կողմէն ալ անսանկ գործէր կը տեսնանք ; որ սուտ կը հանեն մեր կարծիքը : Պատերազմի սլաշոնատուրները հրաման առած էին որ 12,000 հոգի պահէնն նաւերուն համար, երբ բոր իմացուցին ծովային զօրքի կառավարութեանը, որ աս 12,000 զինորը ընդունի, պատասխան տրված թէ հիմայ անոնց հարկաւորութիւն ընւիմ : Կան կըսէին թէ բերդերուն մէջն զօրքերուն թիւը էլլը ըընէլու վրայ են, հարկաւոր եղած պատրաստու-

թիւններով . բայց ստոյգ գիտենք որ նոյն վիճակի մէջն բերդերը, ինորոք էին երկու ամիս առաջ :

Ժողվուրդը շատ հաճութիւն ըրցուց Փարիզը ամուրց, և համար եղած հրամաննէն . ու շնորհաւ կալ եղաւ կառավարութեանը որ հոգ կը տանի մայրաքաղաքին պաշտպանութեանը :

Աս ամրութիւնը (որ Պօնտրասութիւն ալ միտք ուներ ընելու) մէկ պարփակ մը պիտի ըլլայ քալաքին բոլորտիքը, բաւական հետարութեամբ, անանկ որ չի բնական գոլորութիւն, ու ամսական գոլորութեամբ, անանկ որ չի կարութիւն թշնամին քաղաքին մէջ ուումը նետել :

Յիսուն հազար հոգի պիտի բանին, որ մինչեւ գարուն լրմինայ պարփակին շնորհիւնը :

Նաև հրուման եղաւ որ՝ 1834 և 1835 ի դրված զինուոնները գէնը առնեն : Ուստի գնեւուններուն աս կերպ շատնախնակ ալ որոնց թիւը 600,000 հոգի կուլոյ, պատերազմի նշան է, և ժողվուրդին տարակոյալ կէվլէցներն, որոնք երբեմն պատերազմի կարծիքը ու նին, երբեմն ալ խաղաղութեան :

Աս օրեւս 20,000 ձիւ եկաւ Կէմիստանէն, ու ըուն համար տէրութիւնը գրած էր ան կողմէրը որ ծախու առնեն :

ԱԹԵՆՏՐԻԱԿԱՆ ԼՈՒԺԵՐ

ԼՕՆՏՈՒ

6 Աթապտեմբեր :

Խահմէի գիները թուլէն, ու գնոյ առնող խիստ քիչ է, 900 տոպլակ Ոիօլի հասարակ խահմէի վաճառվեցաւ 41 և շէլին-44 և ըստ տեսակին . մէկ նավու բեռ Ոան-Զօմինկոյի խահմէ, չի հասած ծախվեցաւ 44 շէլին . վաճառողը միջերկրազմն ծովը աւանդելու է (թէսլիմ ընելու է) ասպանիքը :

ԼԻՎՈ ԲԻՓՈՒՆ

9 Աթապտեմբեր :

Բանլակի գիները հասարակապէսքիչ մը բարձր ըրցան, ու գնոյ առնող շատ կան . տաք 8000 պալեստին ծախսվեցաւ, որոնցմէ 3000ը սփէրուլացիօնի համար առնեն . այսինքն առելի զնով կոմին վաճառելու համար : Կո օրվան ծախված բամզակիներու գիները տառուութ առնուուր կան . ուստի կը յուսուցի թէ առ գիներ կը գիմանան . կարելի է որ նուե առելնան, թէ որ Լօնտուոյն լու լուրի բառնըն : Չի վեսի գինը 120 զուռուշ է . ու 6 սունտուկ առ շաբաթ վաճառվեցաւ . նմանալու 3 տոպլակ խըրմը 90 զուռուշ օխան : Լօնտու ունեցողները խիստ բարձր գիներու լունն համար, առ շաբաթ մը չէ դու . լուցինք որ, 73 զուռուշ տըլիքնեն չէրին, 6 սէփէթ սունելու համար, ըսոյց վաճառողը չէ տվեր . կը հաստատին թէ առ տոպլան աֆիօնին հունձը 300 սէփէթէն առելի ըրլուր :

Գրեթէ 3000 չէքի Պիլիքը առ շաբաթ վաճառվեցաւ 25 և զուռուշ չէքին : Շանեցած մեղրամանի գինը 830 զուռուշ է . ու առ գինը 50 խանթարի չափ ծախվեցաւ :

Աս ժամն 20 սէփէթ աֆիօն ծախվեցաւ 80 զուր :

ԱՐԾԱՅՅՑՈ ԵՐԵՐԵՍԵՐ

13 Աթապտեմբեր :

Խահմէի գինը որ քանի ատեն է անշարժ կը մընար, առ շաբաթ բակաւ բարձրանալ . որովհետեւ գնոյ առնողները շատ ելան . 4000 տոպլակ Ոան-Զօմինի ասպանի վաճառվեցաւ 61,1 + 3 Փունկ խոնդ թարը . նմանապէս 250 տոպլակ Ալանայ 70 կը վառաւում էր : Առ 1500 տոպլակ Ոիօլիյ 55 է :

Գործառնութեան (Փառլիքաններուն) համար ձէթը որ անցեալ շաբաթ բարձր գիներով կը վաճառվեր, իջաւ հիմայ, շատ ապահով դաշտուն համար ամմէն կողմաննէ անցեալ օրը Քալազարը ձէթ ծախվեցաւ 137 կը վառաւում թիւը էլլը 75, օխան) . բայց առ գինով վաճառաւուք քիչ է,

ու ապլանք ունեցողները 138 կը պակաս չէն առգէր տալու :

Սապանի գինը հաստատ կը մի ան . թէ որ կամ շատ առնող չէ կոյ առ շան աթթ (մէջութէն) սրնատուկ կը պահանջութէն կը պահանջութէն 46 և 46 կը վաճառաւուք ին թարը ծախաւովին վրայ (աքիթէն) . և 200 սրնատուկ չէ չափ 33 և 36 կը վաճառաւուք, ծախաւուք առնողը (անգրաքո) : Ճ' ամակ սապանի գինը 52-52 կը վաճառաւուք է . աքիթէն, և 42-42 կը անգրաքո :

Յորմնի գիները թուլէն, ծախու առնող չըլլուր լուն . և սրավշեաւ անպակ սա ամմէն կողմանէ յորին կուգայ, անոր համար ապլանք ունեցողները վրայ առ շաբաթ միայն 2000 էրթօլիթրույթ չափ ծախաթարը : Հանասպի կարծը (սէրթ) յորինը 27 գուանը 160 լիթրան, հարուրին 2 գիներն վար ի նշանաւութէն :

Ի՞՞ԱՐԻԲ

5 Աթապտեմբեր 1840 :

Քաղաքիս առաւտուրը սկսած քիչ մը շաբաթիւ տա շաբաթ . մանուտանդ մամի քախուրածախու առնող նէր բաւականապէս եկան զբուն : Խաննթալի առըլուններէն, 1000 տոպլատէն չափ խահմէլ վաճառվեցաւ 660-700 զուռուշ 100 օխան, ըստ տեսակին . մէկսպատիկ մասը ևս ձերմակ փոշի (թօղ) շաբաթ ծախսին 345-255 խաննթալը : Պատ խըրու սոյոյայ գինը 217-222 է խաննթալը, ու յանձնիսի, կէօրտէսու, ու Տէմիթթիլսի տորունքը 205-210 զուռուշ . տաններինդ օգվան մը շ 900 պալեստին ծախվեցաւ յիշեալ գիներուն . առ ապրանք գինու առնուուր կան . ուստի կը յուսուցի թէ առ գինունքը կը գիմանան . կարելի է որ նուե առելնան, թէ որ 1 օնտուոյն լու լուրի բառնըն : Չի վեսի գինը 120 զուռուշ է . ու 6 սունտուկ առ շաբաթ վաճառվեցաւ . նմանալու 3 տոպլակ խըրմը 90 զուռուշ օխան : Լօնտու ունեցողները խիստ բարձր գինու ուղիւն համար, առ շաբաթ մը չէ դու . լուցինք որ, 73 զուռուշ տըլիքնեն չէրին, 6 սէփէթ սունելու համար, ըսոյց վաճառողը չէ տվեր . կը հաստատին թէ առ տոպլան աֆիօնին հունձը 300 սէփէթէն առելի ըրլուր :

Գրեթէ 3000 չէք